

Parlamentul
Republicii Moldova

IT 01/02-29
10 decembrie 2025

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroului permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului aprobat prin Legea nr. 797/1996, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*sporirea transparenței în administrarea sistemului judecătoresc și al procuraturii și consolidarea integrității judecătorilor care examinează cauze de corupție*).

Anexe:

1. Proiectul de lege;
2. Nota de fundamentare.

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	903
"10" 12	2025
Ora	

Deputați în Parlament:

Valeriu Robu

Alex Colinas

Porteanschi Varile

Rosea Veronica

Ugor Valeriu

Gor Chirac

Larisa Novac

Trubea Alexandr

LEGE

pentru modificarea unor acte normative

*(sporirea transparenței în administrarea sistemului judecătoresc și al procuraturii
și consolidarea integrității judecătorilor care examinează cauze de corupție)*

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale (Republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 183-185, art. 653), se modifică după cum urmează:

1. În tot cuprinsul legii:

cuvintele „Agenția Națională de Presă „Moldpres”” se substituie cu cuvintele „Agenția Informațională de Stat „Moldpres””, la forma gramaticală corespunzătoare;

cuvintele „Agenția Resurse Informaționale Juridice” se substituie cu cuvintele „Agenția Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească”, la forma gramaticală corespunzătoare.

2. La articolul 1 alineatul (1):

după cuvintele „Comisiei Naționale a Pieței Financiare,” se completează cu cuvintele „ale autorităților de administrare a sistemului judecătoresc și al Procuraturii,”;

cuvintele „și integrării europene” se exclud.

3. La articolul 5 alineatul (1) cuvintele „și Băncii Naționale a Moldovei” se substituie cu cuvintele „, ale Băncii Naționale a Moldovei, ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare și actele autorităților de administrare a sistemului judecătoresc și al Procuraturii”.

Art. II. – La articolul 9 alineatul (4) din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 15–

17, art. 63), cu modificările ulterioare, cuvintele „în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ” se exclud.

Art. III. – La articolul 8¹ alineatul (6) din Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 15–17, art. 65), cuvintele „și anunțurile privind lansarea concursurilor pentru suplinirea funcțiilor de judecător” se exclud.

Art. IV. – Legea nr. 92/2004 privind procedura publicării și republicării actelor normative și a rectificărilor operate în ele (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 64-66, art. 352), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În tot cuprinsul legii, cuvintele „Agenția Resurse Informaționale Juridice” se substituie cu cuvintele „Agenția Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească”, la forma gramaticală corespunzătoare.

2. La articolul 1 după cuvintele „publice centrale” se completează cu cuvintele „, ale autorităților de administrare a sistemului judecătoresc și al Procuraturii”.

3. La articolul 2 după cuvintele „publice centrale” se completează cu cuvintele „, ale autorităților de administrare a sistemului judecătoresc și al Procuraturii”.

4. La articolul 6 alineatul (1) după cuvintele „administrației publice” se completează cu cuvintele „și autoritățile de administrare a sistemului judecătoresc și al Procuraturii”.

5. La articolul 11 după cuvintele „publice centrale” se completează cu cuvintele „și cele ale autorităților de administrare a sistemului judecătoresc și al Procuraturii”, iar cuvintele „sau a înregistrării de stat, în modul stabilit” se exclud.

6. La articolele 23 și 26, cuvintele „administrației publice” se exclud.

7. La articolul 27 cuvintele „administrației publice” se substituie cu cuvântul „emitente”.

Art. V. – La art. VI, alineatul (20) lit. b) din Legea nr. 200/2023 pentru modificarea unor acte normative (îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor) (publicată în Monitorul Oficial al Republicii

Moldova, 2023, nr. 291-295, art. 508), cu modificările ulterioare, cifrele „2026” se substituie cu cifrele „2028”.

Art. VI. – Articolul 3 alineatul (1) din Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 325–327, art. 581), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

se completează cu litera a¹⁾ cu următorul cuprins:

„a¹⁾ judecătorii din cadrul Colegiului specializat anticorupție al Judecătoriei Chișinău și candidații la funcția de judecător în cadrul acestui colegiu;”;

la literele g) și h) cuvintele „31 decembrie 2025” se substituie cu cuvintele „31 august 2026”.

Art. VII. – Legea nr. 192/2025 cu privire la mecanismul de judecare a cauzelor de corupție și a celor conexe corupției (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2025, nr. 409-412, art. 553):

1. Articolul 9:

la alineatul (4) litera b) se abrogă;

la alineatul (5) cuvintele „etapelor prevăzute la alin. (4) lit. a) și b), ” se substituie cu cuvintele „etapei prevăzute la alin. (4) lit. a),”;

la alineatul (6), cuvintele „promovat concursul” se substituie cu cuvintele „promovat etapa prevăzută la alin. (4) lit. c)”

alineatul (8) se abrogă;

alineatul (9) va avea următorul cuprins:

„(9) Consiliul Superior al Magistraturii înaintează lista candidaților care au promovat etapa prevăzută la alin. (4) lit. c) pentru a fi supuși verificărilor în baza Legii nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative. Consiliul Superior al Magistraturii ia decizia cu privire la câștigătorii concursului în baza raportului cu privire la evaluare, emis în temeiul legii indicate. ”;

la alineatul (10), cuvintele „prezentei legi” se substituie cu cuvintele „alin.(9)”.

2. La articolul 10 alineatul (2) se completează cu următorul enunț: „Funcția deținută de candidat la data transferului devine temporar vacantă și se aplică, în mod corespunzător, prevederile art. 21 alin. (5) lit. c) din Legea nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească.”

3. La articolul 17, alineatul (6) se abrogă.

4. La articolul 18 alineatul (1), litera b) se abrogă.

Art. VIII. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTA DE FUNDAMENTARE

**la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(sporirea transparenței în administrarea sistemului judecătoresc și al procuraturii
și consolidarea integrității judecătorilor care examinează cauze de corupție)**

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative a fost elaborat de un grup de deputați.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectului de lege a fost elaborat în baza art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului aprobat prin Legea nr. 797/1996, dispoziții ce conferă deputaților dreptul la inițiativă legislativă.

În partea ce ține de modul de publicare a actelor normative emise de autoritățile de administrare a sistemului judecătoresc și al procuraturii, necesitatea intervenției legislative rezultă ca urmare a semnalării de către unele autorități referitor la ambiguitatea normei, inclusiv adresarea Agenției Informaționale de Stat „Moldpres” nr. 369 din 05.11.2025 referitoare la publicarea actelor cu caracter normativ ale Consiliului Superior al Magistraturii și Consiliul Superior al Procurorilor, precum și analiza cadrului normativ, care a evidențiat existența unor lacune în procedurile de publicare a actelor normative emise de acestea.

În rezultatul examinării în complex a situației se constată necesitatea intervenției prin operarea modificărilor propuse prin prezentul proiect, în special ținând cont că cadrul normativ privind publicarea actelor oficiale, referindu-ne la Legea nr. 173/1994 și Legea nr. 92/2004, are un caracter depășit și necesită o actualizare în corespundere cu realitățile actuale.

Modificările propuse sunt corelate cu obiectivele strategice ale statului în domeniul justiției, care prevăd consolidarea transparenței, a integrității instituționale și a accesului publicului la informațiile oficiale din sectorul justiției și cel al procuraturii.

În partea ce ține de durata calității de membru a ministrului justiției în Consiliul Superior al Procurorilor, intervenția propusă derivă din necesitatea facilitării colaborării interinstituționale în procesul de promovare și implementare a reformelor din domeniu.

Cu referire la evaluarea extraordinară a integrității judecătorilor din colegiul anticorupție al Judecătoriei Chișinău, subliniem că modificările propuse derivă din recomandarea formulată de către Comisia Europeană în Raportul de extindere 2025¹, potrivit căreia Republica Moldova ar trebui „să modifice legislația pentru a prevedea evaluarea externă obligatorie a tuturor judecătorilor specializați anticorupție, inclusiv a celor din colegiul specializat din prima instanță, de către comisia de evaluare externă relevantă² [...]”.

¹ Raportul de extindere 2025 poate fi accesat la linkul: https://enlargement.ec.europa.eu/moldova-report-2025_en

² Traducere neoficială din limba engleză, textul recomandării în original: „In the coming year, Moldova should in particular: [...] amend legislation to provide for the mandatory vetting of all judges of the specialised anticorruption panels, including in the first instance panels by the relevant vetting commission, [...]”

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Modul de publicare a actelor normative emise de autoritățile de administrare a sistemului judecătoresc și al procuraturii

Publicarea actelor normative reprezintă o condiție esențială pentru funcționarea unui stat de drept și pentru respectarea principiilor democratice. Publicitatea actelor asigură transparență, previzibilitate și accesibilitate, elemente fără de care normele juridice nu pot produce efecte în mod legitim.

Principiul transparenței decizionale impune ca orice act normativ să fie adus la cunoștința publicului, iar într-un regim democratic, autoritățile statului nu pot impune reguli cu caracter obligatoriu fără ca destinatarii acestora să fie informați în mod adecvat. Publicarea oficială garantează faptul că cetățenii, profesioniștii și instituțiile au acces egal și neîngrădit la conținutul normelor.

Totodată, publicarea actelor normative contribuie la consolidarea încrederii publicului în instituțiile statului. Un proces transparent, în care actele normative sunt aduse la cunoștință în mod oficial, consolidează responsabilitatea și respectul față de cetățean.

Astfel, publicarea actelor normative nu este o simplă formalitate administrativă, ci o garanție fundamentală a democrației, a statului de drept și a protecției drepturilor cetățenilor.

Legea nr. 173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale prevede în art. 1 alin. (1) că: „Legile, promulgate de Președintele Republicii Moldova, hotărârile Parlamentului, decretele Președintelui Republicii Moldova, hotărârile și dispozițiile Guvernului, actele Curții Constituționale și ale Curții de Conturi, actele normative ale organelor centrale de specialitate ale administrației publice, ale Băncii Naționale a Moldovei și ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și actele normative de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare la tratatele internaționale, însoțite de textul tratatului în limba română, inclusiv textele anexelor și documentelor aferente, rezervele și declarațiile Republicii Moldova la tratat efectuate la momentul semnării, ratificării, acceptării, aprobării sau aderării, actele normative referitoare la suspendarea, denunțarea sau stingerea tratatelor internaționale, ordinul ministrului afacerilor externe și integrării europene prin care se aduce la cunoștința publică data intrării în vigoare, a suspendării sau data stingerii tratatelor internaționale se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, editat de Agenția Națională de Presă “Moldpres”, în limba română.”. În același timp, în același alineat se prescrie faptul că în caz de necesitate, în Monitorul Oficial se publică și alte acte oficiale. În continuare, în tot cuprinsul legii denumindu-se generic „acte oficiale”.

Potrivit art. 5 alin. (1) din Legea nr. 173/1994, Monitorul Oficial este alcătuit din următoarele cinci părți:

partea I – legile, hotărârile Parlamentului, decretele Președintelui Republicii Moldova, actele Curții Constituționale și ale Curții de Conturi, actele internaționale și rapoartele Oficiului Avocatului Poporului;

partea a II-a – hotărârile și dispozițiile Guvernului cu caracter normativ;

partea a III-a – actele normative ale organelor centrale de specialitate ale administrației publice și Băncii Naționale a Moldovei;

partea a IV-a – informația cu privire la înregistrarea, sistarea și încetarea activității partidelor, altor organizații social-politice și a organizațiilor obștești, informația privind aplicarea conform legii a procedurii falimentului întreprinderilor și organizațiilor;

partea a V-a – cereri de dobândire sau de renunțare la cetățenia Republicii Moldova, anunțuri privind pierderi de acte care atestă dreptul de proprietar, starea civilă, profesia și studiile, precum și pierderea legitimației de serviciu ș.a.

În conformitate cu art. 9 din Legea nr. 173/1994, plata pentru publicarea actelor oficiale nu se încasează.

În prezent cadrul normativ care reglementează activitatea autorităților responsabile de administrarea sistemului judecătoresc și al Procuraturii stabilește obligația ca actele normative aprobate de Consiliul Superior al Magistraturii (în continuare – CSM) și de Consiliul Superior al Procurorilor (în continuare CSP) să fie publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova (în continuare – Monitorul Oficial).

Pentru CSM această obligație rezultă din prevederile art. 8¹ alin. (6) din Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii și art. 3 alin. (3) și art. 6 alin. (6) din Legea nr. 147/2023 privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor. Menționăm că CSM publică regulamentele sale în Monitorul Oficial începând cu anul 2008.

Pentru CSP această obligație rezultă din art. 11 alin. (1) lit. e), art. 29 alin. (5), art. 31¹ alin. (5²) și art. 70 alin. (2) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, fiind introdusă prin Legea nr. 241/2025 pentru modificarea unor acte normative (evaluarea performanțelor judecătorilor și procurorilor).

Reținem că regulamentele aprobate de CSM și CSP se încadrează în noțiunea de „act normativ” în sensul Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative: „act juridic adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică, care are caracter public, obligatoriu, general și impersonal și care stabilește, modifică ori abrogă norme juridice care reglementează nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice și care sînt aplicabile unui număr nedeterminat de situații identice”. Articolul 56 alin. (1) din legea citată prevede că „actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării”.

Domeniul publicării actelor normative este reglementat de două legi: Legea nr. 173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale și Legea nr. 92/2004 privind procedura publicării și republicării actelor normative și a rectificărilor operate în ele.

În urma analizei detaliate asupra funcționării mecanismelor existente de publicare și republicare, au fost identificate lacune legate de absența unor prevederi exprese care să permită publicarea gratuită în Monitorul Oficial a regulamentelor CSM și CSP.

Astfel, în lipsa unui cadru normativ clar, procesul de publicare a devenit anevoios, neuniform și dependent de interpretări administrative. Spre exemplu, pe

parcursul mai multor ani, regulamentele aprobate de CSM se publicau gratuit în partea a III-a din Monitorul Oficial în baza prevederii din alin. (1) al Legii nr. 173/1994 conform căreia „în caz de necesitate, în Monitorul Oficial se publică și alte acte oficiale”. Remarcăm că pe parcursul ultimilor ani, regulamentele CSM au fost publicate în secțiunea a IV-a din Monitorul Oficial, Consiliul fiind obligat să plătească costul publicării.

Cu o problemă similară se confruntă și CSP care, în contextul obligației de a-și aduce actele sale normative în conformitate cu modificările recente la Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, a elaborat și aprobat mai multe modificări ale regulamentelor, acestea urmând a fi publicate cât mai curând în Monitorul Oficial. Costurile estimate de Moldpres s-au ridicat la suma totală de 295.914,00 lei (pentru 2 regulamente), care este una disproporționat de mare și depășește considerabil resursele financiare alocate CSP-ului pentru anul 2025.

Această situație afectează punerea în aplicare a actelor normative emise de CSM și CSP, or, Consiliile sunt nevoite să amâne publicarea în Monitorul Oficial în funcție de resursele financiare disponibile.

Menționăm că Agenția Informațională de Stat „Moldpres” reprezintă o instituție publică, iar Cancelaria de Stat exercită funcția de fondator potrivit Hotărârii Guvernului nr. 1208/2018. Misiunea Agenției este de a asigura producerea și difuzarea informației, publicarea și editarea actelor oficiale, informarea opiniei publice din țară și de peste hotare asupra politicii de stat și activității curente a autorităților publice din Republica Moldova, prestarea serviciilor editoriale, poligrafice și de publicitate, producerea și comercializarea materialelor foto și video. În caz particular, în vederea realizării misiunii sale, asigură editarea „Monitorului Oficial al Republicii Moldova” în conformitate cu prevederile Legii nr. 173/1994, publicarea legilor și alte acte normative ale Parlamentului, decretele ale Președintelui Republicii Moldova, ordonanțele, hotărârile și dispoziții ale Guvernului, actele ale Curții Constituționale și ale Curții de Conturi, actele normative ale organelor centrale de specialitate ale administrației publice, ale Băncii Naționale a Moldovei și ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare, și alte acte normative.

Calitatea de membru a ministrului justiției
în Consiliul Superior al Procurorilor

Prin Legea nr. 200/2023 pentru modificarea unor acte normative (îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor) au fost instituite mecanisme de selecție, evaluare a performanțelor și răspundere disciplinară a procurorilor, în scopul consolidării independenței și responsabilității Procuraturii și a CSP. Totodată, art. VI alineatul (20) din această lege prevede mecanismul de încetare treptată a mandatelor membrilor de drept din CSP, care a fost inclus în vederea implementării recomandărilor GRECO (Grupul de State împotriva Corupției al Consiliului Europei) privind renunțarea la membrii *ex officio* pentru a asigura obiectivitatea și imparțialitatea CSP.

Totuși, analiza implementării prevederilor Legii nr. 200/2023, precum și a dinamicii reformei sistemului procuraturii, relevă faptul că procesul de consolidare

instituțională și de implementare a reformelor promovate pe parcursul ultimilor ani nu este încă finalizat.

Subliniem că sistemul justiției se află într-un context de evaluare externă (vetting) a unor actori din justiție, inclusiv a procurorilor. Extinderea temporară a calității de membru de drept în CSP a ministrului justiției va oferi continuitate procesului extins de reformă.

În aceste condiții, încetarea la data de 1 ianuarie 2026 a calității de membru în CSP a ministrului justiției ar putea crea un vid instituțional și ar periclita continuitatea proceselor de monitorizare și coordonare interinstituțională privind reforma procuraturii.

Remarcăm că rapoartele GRECO au subliniat necesitatea consolidării garanțiilor de integritate și responsabilitate în cadrul Procuraturii, recomandând totodată o mai bună coordonare între Ministerul Justiției și CSP în procesul de reformă instituțională. GRECO a remarcat că Republica Moldova trebuie să asigure un echilibru între independența procurorilor și mecanismele de control democratic asupra activității procuraturii, printr-o cooperare interinstituțională clar definită și predictibilă.

În acest context, excluderea prematură a ministrului justiției din componența CSP ar putea afecta continuitatea procesului de reformă și ar limita capacitatea Guvernului de a monitoriza implementarea recomandărilor internaționale, inclusiv a celor formulate de GRECO și Comisia de la Veneția.

Evaluarea externă a integrității judecătorilor din colegiul specializat anticorupție al Judecătoriei Chișinău

La data de 31 august 2025 a intrat în vigoare Legea nr. 192/2025 cu privire la mecanismul de judecare a cauzelor de corupție și a celor conexe corupției. Unul din scopurile promovării acestei legi a fost asigurarea celerității examinării în instanță a cauzelor de corupție și a celor conexe corupției, atât la nivel de instanță de fond, cât și la nivel de instanță de apel.

În vederea asigurării unui nivel înalt de integritate pentru judecătorii specializați în acest domeniu, în art. 8 din legea menționată au fost stabilite criteriile de selectare a judecătorilor din Colegiul specializat anticorupție al Judecătoriei Chișinău (în continuare – Colegiul anticorupție) și din completele specializate anticorupție ale Curții de Apel Centru, iar la art. 9 a fost reglementat modul de desfășurare a concursului respectiv.

De menționat că toți judecătorii Curții de Apel Centru sunt subiecți ai evaluării externe a integrității etice și financiare, desfășurată în baza Legii nr. 252/2023. Drept urmare, doritorii din această instanță de a se specializa pe examinarea dosarelor de corupție, pe lângă promovarea concursului trebuie să promoveze și evaluarea integrității.

În cazul judecătorilor din instanța de fond interesați în specializarea pe cauzele de corupție, Legea nr. 192/2025 prevede doar condiția promovării concursului. Or, actualmente, acești judecători nu sunt subiecți ai evaluării externe, cu excepția celor care au ocupat funcția de președinte sau vicepreședinte de instanță începând cu 1 ianuarie 2017 pentru o perioadă mai mare de un an. Menționăm că

evaluarea integrității acestor judecători ar urma să fie efectuată de către Colegiul pentru selecția și evaluarea judecătorilor, ca criteriu al evaluării performanțelor acestora.

În aceste circumstanțe, subliniem că modificările propuse derivă din recomandarea formulată de către Comisia Europeană în Raportul de extindere 2025³, potrivit căreia Republica Moldova ar trebui „să modifice legislația pentru a prevedea evaluarea externă obligatorie a tuturor judecătorilor specializați anticorupție, inclusiv a celor din colegiul specializat din prima instanță, de către comisia de evaluare externă relevantă⁴ [...]”

Termenul-limită de verificare a unor subiecți ai evaluării externe a integrității

Prin Legea nr. 241/2025 a fost modificat termenul general de efectuare a evaluării externe de la 31 decembrie 2025 la 31 decembrie 2026. Necesitatea acestei modificări a derivat din volumul mare de lucru al comisiilor de evaluare (colectarea și analiza unui volum mare de informații privind subiecții evaluării, multitudinea de evaluări repetate, suprapunerea evaluărilor repetate cu procesul de evaluare primară).

În context, subliniem că în redacția anterioară a Legii nr. 252/2023 era asigurată o legătură și consecutivitate logică a termenelor stabilite în lege pentru diferite aspecte ale evaluării externe. Astfel, termenul anterior, stabilit la art. 4 alin. (6) din Legea nr. 252/2023 era în concordanță cu termenul stabilit pentru verificarea externă a integrității candidaților la funcțiile vacante din curțile de apel, din procuraturile specializate și funcțiile manageriale din procuraturi (art. 3 alin. (1) lit. g) și h)).

Urmare a modificărilor operate în art. 4 alin. (6) din Legea nr. 252/2023 a rezultat o discrepanță temporală, care necesită a fi rectificată.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege conține modificări pentru următoarele acte normative:

- Legea nr. 173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale;
- Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului
- Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii
- Legea nr. 92/2004 privind procedura publicării și republicării actelor normative și a rectificărilor operate în ele;
- Legea nr. 200/2023 pentru modificarea unor acte normative (îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor)
- Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative;

³ Raportul de extindere 2025 poate fi accesat la linkul: https://enlargement.ec.europa.eu/moldova-report-2025_en

⁴ Traducere neoficială din limba engleză, textul recomandării în original: „In the coming year, Moldova should in particular: [...] amend legislation to provide for the mandatory vetting of all judges of the specialised anticorruption panels, including in the first instance panels by the relevant vetting commission, [...]”

• Legea nr. 192/2025 cu privire la mecanismul de judecare a cauzelor de corupție și a celor conexe corupției normative.

Modul de publicare a actelor normative emise de
autoritățile de administrare a sistemului judecătoresc și al procuraturii
(Art. I - IV din proiect)

În ceea ce privește publicarea în Monitorul Oficial a actelor normative ale CSM și CSP, în contextul situației descrise la pct. 2.2 din prezenta notă de fundamentare, se propune includerea Consiliilor nominalizate în lista autorităților care își publică actele normative gratuit în Monitorul Oficial. Drept urmare, proiectul conține modificări pentru art. 1 din Legea nr. 173/1994. De asemenea, pentru publicarea actelor normative ale CSM și CSP în Partea a III-a a Monitorul Oficial se propune ajustarea art. 5 din legea respectivă. În contextul dat, proiectul conține modificări și pentru alte articole din Legea nr. 173/1994, precum și pentru Legea nr. 92/2004.

Totodată, proiectul conține unele modificări de ordin tehnic, referitoare la actualizarea denumirii Agenției Informaționale de Stat „Moldpres”, având această denumire din 2003 (Hotărârea Guvernului nr. 532/2003), reorganizată prin transformare în Instituția publică „Agenția Informațională de Stat „Moldpres” în baza Hotărârii Guvernului nr. 1208/2018. De asemenea, se propune actualizarea denumirii Agenției Resurse Informaționale Juridice, care a fost reorganizată prin Hotărârea Guvernului nr. 748/2024. În consecință, aceasta urmează a fi înlocuită cu noua denumire — Agenția Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească.

Adițional, în contextul utilizării raționale a resurselor financiare ale CSM se propune renunțare la practicile de publicare în Monitorul Oficial a anunțurilor privind lansarea concursurilor pentru suplinirea funcțiilor de judecător. Or, conform art. 9 alin.(4) din Legea nr. 544/1995, anunțurile respective se publică în mass-media și pe pagina web a CSM. Precizăm că în cazul anunțurilor similare publicate de CSP nu se recurge la publicarea în Monitorul Oficial (art. 24 alin.(1) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură).

Calitatea de membru a ministrului justiției
în Consiliul Superior al Procurorilor
(Art. V din proiect)

Referitor la conținutul art. VI alin. (20) din Legea nr. 200/2023, proiectul propune modificarea acesteia în vederea extinderii până la data de 1 ianuarie 2028 a perioadei de tranziție în care ministrul justiției exercită calitatea de membru de drept în CSP. Această modificare are un caracter tehnic și nu afectează structura, atribuțiile sau principiile de funcționare ale CSP, vizând exclusiv menținerea cadrului actual de reprezentare instituțională pentru o perioadă determinată, necesară consolidării reformei în domeniul procuraturii.

În ceea ce privește calitatea de membru al ministrului justiției în cadrul CSP, Comisia de la Venetia, în opinia sa *amicus curiae*⁵ pentru Curtea Constituțională, a

⁵ Opinia *amicus curiae* a Comisiei de la Venetia poate fi accesată la linkul:
<https://www.constcourt.md/libview.php?l=ro&idc=7&id=1725&t=/Media/News/Opinia-amicus-curiae-a-Comisiei-de-la-Venetia-nr-972-2019-despre-amendamentele-la-Legea-cu-privire-la-Procuratura/>

remarcat în §36 absența unui standard european strict. Comisia a considerat că, atât timp cât rolul reprezentantului executiv nu este decisiv, o astfel de prezență poate chiar facilita dialogul între diferiții actori ai sistemului, fiind autoritatea responsabilă de elaborarea politicii în domeniul justiției și a sistemului procuraturii.

Conform Opiniei *amicus curiae* a Comisiei de la Veneția, prezența unui reprezentant al executivului (ministrul justiției) poate facilita dialogul între diferiții actori ai sistemului justiției. Această comunicare directă este esențială pentru depășirea blocajelor administrative și pentru a asigura reforma rapidă a instituțiilor Procuraturii.

Deci, elementul nou principal al proiectului constă în extinderea perioadei tranzitorii până la 1 ianuarie 2028, ca măsură necesară pentru asigurarea stabilității și predictibilității procesului de reformă, fără a modifica echilibrul constituțional al raporturilor dintre puterea executivă, puterea legislativă și sistemul organelor procuraturii.

Totodată, proiectul nu introduce noi competențe pentru ministrul justiției și nu afectează independența funcțională a procurorilor, ci vizează exclusiv menținerea unui cadru temporar de cooperare instituțională până la finalizarea procesului de consolidare a mecanismelor de autoadministrare.

Evaluarea externă a integrității judecătorilor
din Colegiul specializat anticorupție al Judecătoriei Chișinău
(Art. VI și VII din proiect)

În partea ce ține de verificarea externă a integrității, în contextul aspectelor expuse la pct. 2.2 din prezenta notă de fundamentare, proiectul prevede completarea listei subiecților evaluării externe cu o categorie nouă de subiecți – judecătorii din cadrul Colegiului specializat anticorupție al Judecătoriei Chișinău și candidații la funcția de judecător din cadrul acestui colegiu. Drept urmare, se propune modificarea art. (3) alin. (1) din Legea nr. 252/2023.

Candidații la funcția menționată au fost incluși în lista subiecților, reieșind din următoarele considerente. Actualmente, în cadrul Judecătoriei Chișinău activează 8 judecători specializați pe examinarea cauzelor de corupție și a celor conexe corupției (dintre aceștia, 1 judecător este transferat temporar la CSJ și 2 judecători sunt transferați temporar la CAC⁶). În contextul în care art. 6 alin. (1) din Legea nr. 192/2025 stabilește 15 funcții de judecător pentru Colegiul specializat anticorupție din cadrul Judecătoriei Chișinău, rezultă că aceste funcții nu sunt suplinite, iar CSM urmează să organizeze concursuri.

Precizăm că atât judecătorii din cadrul Curții de Apel Centru care vor opta să se specializeze pe aceste categorii de cauze, cât și candidații la funcțiile vacante sunt deja subiecți ai evaluării externe (a se vedea art. 3 alin. (1) lit. b) și lit. g) din Legea nr. 252/2023).

Astfel, completarea propusă pentru art. 3 alin. (1) din Legea nr. 252/2023 are drept scop uniformizarea condițiilor de accesare la specializarea sus-menționată și

⁶ Informație preluată de pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată, link: <https://jc.instante.justice.md/ro/content/lista-judec%C4%83torilor>

asigurarea aceluiași standard al nivelului de integritate pentru judecătorii din instanța de fond și cei din instanța de apel.

În contextul raționamentelor sus menționate, proiectul propune modificări corespondente ale etapelor concursului reglementat în Legea nr. 192/2025.

**Termenul-limită de verificare a unor subiecți
ai evaluării externe a integrității
(Art. VI din proiect)**

Urmare a modificării termenului-limită de efectuare a evaluării externe, stabilit în art. 4 alin. (6) din Legea nr. 252/2023, este necesară ajustarea termenelor din art. 3 alin. (1) lit. g) și h) al acestei legi.

Având în vedere că art. 4 alin. (6) din Legea nr. 252/2023 prevede că „Comisiile de evaluare evaluează toți subiecții menționați la art.3 până la 31 decembrie 2026.”, se propune ca comisiile de evaluare externă a judecătorilor/procurorilor să examineze dosarele candidaților la funcțiile vacante din curțile de apel, din procuraturile specializate și funcțiile manageriale din procuraturi, care au fost depuse până la data de 31 august 2026.

Termenul respectiv, care diferă cu 4 luni față de termenul final, se justifică prin faptul că comisiile de evaluare externă au nevoie de timp pentru a colecta informația despre subiecții evaluării și pentru a efectua audierile acestora. De asemenea, trebuie să se țină cont de posibilele contestări și evaluări repetate, care tot necesită pregătire și timp

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu au fost identificate.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

În partea ce ține de publicarea actelor normative ale CSM și CSP, implementarea proiectului de lege nu presupune cheltuieli bugetare suplimentare din bugetul de stat. Publicarea actelor normative ale CSM și CSP în Monitorul Oficial al Republicii Moldova va fi realizată gratuit de către Agenția Informațională de Stat „MOLDPRES”, în baza modificărilor legislative propuse.

În partea ce ține de extinderea listei subiecților evaluării externe (inclusiv judecătorilor/candidaților la funcțiile de judecători specializați pe examinarea cauzelor de corupție), precum și de modificarea termenului-limită de verificare a candidaților la funcțiile specificate în art. 3 alin. (1) din Legea nr. 252/2023, precizăm că activitatea respectivă de evaluare externă va fi efectuată de comisiile de evaluare externă a judecătorilor/procurorilor în limita alocațiilor aprobate.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, prezentul proiect de lege va fi publicat și pus la dispoziția publicului pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova la rubrica „Activitatea parlamentară”/„Procesul legislativ” https://parlament.md/proiecte-de-acte-legislative.nspx , asigurând astfel accesul transparent și facil la informațiile privind procesul legislativ.
7. Concluziile experților
Se va completa pe măsura efectuării expertizelor necesare.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Se propune ca proiectul să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Acest fapt este necesar pentru a asigura accelerarea procesului de publicare în Monitorul Oficial al actelor normative ale CSP și CSM pentru a elimina barierele de ordin financiar în realizarea acesteia. În context, va fi posibilă finalizarea eficientă a implementării reformei promovate prin Legea nr. 252/2023 și Legea nr. 192/2025.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Pentru implementarea prezentului proiect de lege, în partea ce ține de verificarea externă a integrității judecătorilor din Colegiul anticorupție, va fi necesară modificarea Regulamentului CSM cu privire la organizarea și desfășurarea concursului pentru ocuparea funcției de judecător în cadrul Colegiului specializat anticorupție al Judecătoriei Chișinău și a funcției de judecător în cadrul completului specializat anticorupție al Curții de Apel Centru, aprobat prin hotărârea CSM nr. 493/37 din 16.09.2025.

Deputați în Parlament:

[Signature]
[Signature]
[Signature]